

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 10473/2025
18.09.2025. године
Београд

Врховни суд, у већу састављеном од судија Драгане Маринковић, председника већа, Зорице Булајић и Ирене Вуковић, чланова већа, у парници тужиоца Републике Србије – Основног јавног тужилаштва у Нишу, против туженог АА из ..., чији је пуномоћник Тамара Антић, адвокат из ..., ради заштите од насиља у породици, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж2 145/25 од 17.04.2025. године, у седници одржаној 18.09.2025. године, донео је

РЕШЕЊЕ

УСВАЈА СЕ ревизија туженог и укида пресуда Апелационог суда у Нишу Гж2 145/25 од 17.04.2025. године, па се предмет враћа другостепеном суду на поновно суђење.

Образложење

Пресудом Основног суда у Нишу П2 1438/24 од 14.01.2025. године, ставом првим изреке, одбијен је тужбени захтев тужиоца да се туженом одреди мера заштите од насиља у породици и да му се забрани свако даље узнемиравање супруге ББ из Ставом другим изреке, обавезан је тужилац да туженом накнади трошкове парничног поступка у износу од 146.250,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Нишу Гж2 145/25 од 17.04.2025. године, првостепена пресуда је преиначена, тако што је туженом одређена мера заштите од насиља у породици, забрањено му је свако даље узнемиравање жртве насиља - супруге ББ (грешком у изреци наведено презиме ББ1), те одређено да ће изречена мера трајати годину дана, с тим што се може продужавати све док не престану разлози због којих је мера одређена. Такође, одбијен је као неоснован захтев туженог за накнаду трошкова парничног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужени је благовремено изјавио ревизију због битних повреда одредаба парничног поступка.

Врховни суд је испитао побијану пресуду на основу члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр. 72/11 ... 18/20), те је утврдио да је ревизија туженог основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању тужени и ББ закључили су брак током 2018. године у којем су рођена њихова заједничка малолетна деца. Са њима у породичном домаћинству живео је и ББ старији син из првог брака.

Дана 14.08.2023. године, ББ пријавила је свог тадашњег супруга, овде туженог, за насиље у породици. Тврдила је да се оно одиграло 10.06.2023. године када је напустила породичну кућу због претњи туженог да ће је убити и зато што ју је ударио. Од тог догађаја, ББ туженог није видела све до 13.08.2023. године када је тужени преузимао децу, при чему јој исти ни тада 13.08.2023. године када су се видели, као ни од спорног догађаја, није упућивао претње. Тужени је изнео своју верзију догађаја према којој је између њих критичном приликом избила вербална расправа али да он никада није био насилан према ББ. У време када је пријавила насиље, у току је била бракоразводна парница. Поводом овог догађаја, туженом је изречена хитна мера забране да контактира жртву насиља у трајању од 48 часова, која је продужена на период од 30 дана одлуком суда.

Према извештају органа старатељства од 13.12.2023. године, тужени је поштовао изречене мере. Њихова заједница није настављена, али је родитељска комуникација успостављена. Деца су прешла код оца, похађају вртић који се налази у ... а са мајком остварују контакт. С обзиром на све наведено, орган старатељства је проценио да пошто ББ вербализује извештај о страху од супруга, да постоји извештај о степену ризика од поновне пријаве насиља. Према извештају истог органа од 09.07.2024. године, тужени, коме су деца поверена на вршење родитељског права и који адекватно брине о деци, не спори контакте са мајком и поштује судско решење о моделу виђења. Такође, наведено је да показује адекватан степен сарадње са институцијама, те како нису евидентиране нове пријаве, мишљење је органа старатељства да актуелно није сврсисходно изрицање мере заштите од насиља у породици.

Током поступка, саслушана је као сведок ББ, која је у свом исказу од 11.07.2024. године, навела да су се промениле околности у односу на време када је првобитно саслушана у овом поступку. Њен однос са туженим сада је веома коректан, виђања са децом одвијају се без проблема, и тужени јој излази у сусрет тако што преузима и враћа децу, иако је одлуком суда она у обавези да то чини. Када се види са туженим, она не осећа било какав страх и нема између њих било каквог конфликта.

С обзиром на утврђено чињенично стање, нижестепени судови различито оцењују сврсисходност изрицања мере заштите од насиља у породици.

Тако, по ставу првостепеног суда изрицање мере није сврсисходно, јер орган старатељства у свом првобитном извештају није предложио изрицање мере без обзира што је ББ вербализовала извештај о страху од туженог, а то није учинио ни у свом каснијем извештају од 09.07.2024. године као ни накнадно, ово посебно ако се има у виду да ББ од туженог не осећа било какав страх, да са истим добро сарађује и функционише на родитељском плану.

С друге стране, по оцени другостепеног суда, мера заштите је сврсисходна, имајући у виду да је надлежни полицијски службеник проценио да ризик од насиља у породици постоји, због чега је туженом изречена хитна мера, која је одлуком суда и продужена, све ово имајући у виду да је супруга туженог доживела страх критичном приликом. При томе, налази органа старатељства за суд нису обавезујући, пошто коначну одлуку о сврсисходности одређивања мера заштите доноси суд. С обзиром да је оценио да је тужени извршио насиље у смислу одредбе члана 197. став 1. и став 2. тачка 6. Породичног закона, другостепени суд је првостепену пресуду преиначио и одредио меру заштите од насиља у виду забране туженом да даље узнемирава жртву насиља сагласно одредби члана 198. став 2. тачка 5. Породичног закона и одредио трајање мере од годину дана.

Међутим, одлуку о одређивању мере заштите од насиља у породици другостепени суд донео је погрешном применом материјалног права о чему Врховни суд сагласно одредби члана 408. ЗПП, води рачуна по службеној дужности и због чега је чињенично стање остало непотпуно утврђено.

Наиме, према одредби члана 197. став 1. Породичног закона, насиље у породици у смислу овог закона, јесте понашање којим један члан породице угрожава телесни интегритет, душевно здравље или спокојство другог члана породице, и оно се може вршити, између осталог, и вређањем, односно другим дрским, безобзирним и злонамерним понашањем, према одредби члана 197. став 2. тачка 6. Породичног закона.

Иако је тачно да се чланови породице у међусобној комуникацији морају уздржавати од сваког дрског, безобзирног и злонамерног понашања, не представља свако одступање од уобичајеног начина комуницирања, насиље у породици, већ само оно које угрожава душевно здравље или спокојство другог члана породице. Судска заштита у овом поступку нема за циљ изрицање васпитних мера како би се кориговало друштвено неприхватљиво понашање једног члана породице, већ да се другом члану породице пружи заштита уколико је понашање овог првог које је одступило од стандарда нормалног понашања и комуницирања, произвело последицу у виду угрожавања душевног здравља односно спокојства тог лица до степена који би се могао квалификовати као насиље у породици.

Другостепени суд квалификује понашање туженог од 10.06.2023. године као вређање, односно друго дрско, безобзирно и злонамерно понашање. Међутим, пропустио је да утврди у којој мери је нарушено душевно здравље и спокојство бивше супруге туженог ББ због догађаја од 10.06.2023. године. При том, иако судови нису везани стручним мишљењем органа старатељства, како то налази другостепени суд, мора га имати у виду јер је реч о органу са јавним овлашћењима у обављању послова заштите породице. Из стручних мишљења датих током поступка, међутим, не произлази оцена о постојању ризика од насиља. У првом извештају од 13.12.2023. године, наведено је да постоји изванредан ризик од поновне пријаве насиља, што се мора сагледати с обзиром на чињеницу да је у том моменту у току био бракоразводни спор у којем се поред развода брака одлучивало и о вршењу родитељског права над њиховом

заједничком малолетном децом, али не и да постоји ризик од насиља. При том, ни мишљење саме жртве о томе да ли постоји опасност од насиља и у ком степену, није без значаја јер је управо жртва та којој се заштита пружа, тако да њена субјективна процена, засновна на искуству, мора утицати на процену да ли је заштита потребна у зависности од степена угрожености у конкретном случају.

Због тога је другостепена пресуда морала бити укинута и предмет враћен другостепеном суду на поновно суђење како би разјаснио све наведене битне чињенице водећи рачуна и о томе да је сама бивша супруга туженог ББ у свом последњем исказу навела да од туженог не осећа било какав страх, да су њихови односи коректни, да добро сарађују и функционишу на родитељском плану.

Из наведених разлога на основу одредбе члана 416. став 2. ЗПП, одлучено је као у изреци.

**Председник већа – судија
Драгана Маринковић, с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић